

Tro hopp & kyrka

NR 1 2025

Tillsammans överlever vi sid 2

Josefines mamma är en ängel sid 6

Vänder prästen dig ryggen? sid 12

Svenska kyrkan

Tro hopp & kyrka – en tidning från Svenska kyrkan Morup, Stafsinge & Vinberg-Ljungby församlingar. Utdelning 4 ggr/år.

Ansvarig utgivare: Staffan Orrdal

Redaktion: Martina Vallerius, Susanne Andersson, Theodor Helleberg, Marcus Gillsjö och Gunilla Wennerberg.

Omslag: Josefine Bengtsson och Martina Vallerius.

Foto: John Eliasson

Miljömärkt trycksak
3041 0589

Övriga bilder: Bildbyrå om inget annat anges

Produktion: Kyrkbyrån

Tryck: Sandstens tryckeri

Distribution: PostNord

KONTAKTA OSS

Tel: 0346-372 60

E-post: falkenbergs.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsidor

Morup

Stafsinge

Vinberg-Ljungby

Följ oss på Facebook:

Morups församling

Stafsinge församling

Vinberg-Ljungby församling

Präster

Martina Vallerius, 0346-372 62

Theodor Helleberg, 0346-372 68

Jörgen Pettersson, 0346-372 85

Susanna Tegberg, 0346-372 63

Diakoni

Anna Erlandsson, 0346-372 75

Maria Fenixell, 0346-372 83

Kyrkogård/Vaktmästeri

Christoffer Antblad, 0346-372 72

Svenska kyrkan

Livet är både och

JAG TOG EN kvälls promenad med Josefine, läs mer om det på sidan 6. Och där, under samtalet, påmindes jag igen om hur vår förmåga och beredskap att möta sorg, kamp och svårigheter ibland känns långt borta.

Tiden vi lever i proklamerar lycka och framgång, ”själv är bäste dräng”, du kan bli vad du vill, det går att försäkra sig mot allt. På Facebook ser vi tiondels sekunder av yta och lycka i alla ”vänners” liv. På svaret hur någon mår väntar vi oss ett ”bra”, annars vet vi inte hur vi ska förhålla oss.

Jag tänker att vi har hela världen i vår famn, men är ensammare än någonsin. Vem står ut med ensamheten, ångesten, kampen, sorgen? Vem uthärdar det som skaver, vännen som sörjer? Vem tål allvaret? Vem tål missmodet? Det går att genomleva, det går att överleva, men vi behöver

varandra. Vi sparkar benen av varandra om vi inte vågar leva tillsammans i det svåra. Vi behöver vara närvarande även när det inte finns något att säga eller göra. När ingen tröst finns är det viktigt att

vara kvar i det

outhärdligt svåra .

Tillsammans – aldrig ensam.

Vi behöver våga leva så

som livet är på riktigt: både och! Både mörker och ljus, både glädje och sorg, både smärta och ljuvlighet, både kamp och lycka. Livet är så stort och viktigt! Vi behöver våga känna allt som känns, vänja ögonen vid mörker när det är mörkt och kisa mot ljuset när ljuset bländar.

”

Det går att överleva, men vi behöver varandra.

MARTINA VALLERIUS, PRÄST

”Ljuset lyser i
mörkret, och mörkret har
inte övervunnit det.”

Ur bibeln, Joh 1:5

MÄSSA I VÅRTON. Vilken underbar värld – vårlig och härlig musik med Charlotte Polson, saxofon ackompanjerad av Sofia Jörnlied, piano. Martina Vallerius, präst.
Sön 30 mars kl 10
Morups kyrka

KYRKORNA 2025
 Konsert med Tomas Andersson Wij. 450 kr. Biljetter: Ticster eller jubel.se/taw. Ingen åldersgräns. Onummerade platser – kom i god tid. Dörrarna öppnas kl 19.
Fre 4 april kl 19.30
Vinbergs kyrka

FALKSÅNGARNAS VÅRONSERT
 Välkommen till en härligt glädjefylld konsert fylld med musikaliska godbitar. Fri entré.
Sön 6 april kl 17
Stafsinge kyrka

GOSPEL BLISS 20 ÅR
 Sprakande jubileumskonsert med kören Gospel Bliss, kompmusiker och gästartisterna Stratospheyr och Thomas Jönsson under ledning av Mats Börjesson.
Lör 3 maj kl 17
Vinbergs kyrka

VÅRONSERT
 "Snart blir det sommar igen!"
 Bo Liljedahl, sång och dragspel tillsammans med kören Cantate Domino och Åsa Söderberg, körledare och pianist. Fri entré!
Tis 20 maj kl 19
Stafsinge kyrka

VÅRONSERT
 Äntligen är våren här! Njut av en härlig våronsert med Morups kyrkokör under ledning av Ing-Mari Janzon.
Tors 22 maj kl 19
Morups kyrka

Lunchmusik

26 mars: Singin' in the rain – en musikalkavalkad med Maria Lillieroth Palmqvist, sång och Åsa Söderberg, piano. Efteråt delar vi gemenskap över kaffe och fralla, 30 kr.

16 april: Vårbarock – en bukkett musikaliska vårblommor med Jens Johansson, flöjt och John Elenius, gitarr. Efteråt påsklunch! Påsktallrik, bröd, dryck, kaffe och kaka, 120 kr. Anmälan senast 9 april, 0346-37260

Ons 26 mars och 16 april kl 11.30 i Stafsinge kyrka

GUDSTJÄNSTGRUPP. Förbered söndagens gudstjänst! Läs och prata om bibeltexter och aktuella frågor som rör livet och dagens samhälle. Frågor? Jörgen Pettersson, 0346-372 85

Tis 18 mars, 1 april, 8 april kl 18.30 i Morups prästgård

MÄSSA MED EFTERSNACK

Stanna kvar en stund, prata om varför vi gör det vi gör i mässan, om traditioner, bibeltexterna och kyrkoåret. Frågor? Theodor Helleberg 0724-65 33 29.

Sön 6 april kl 14 Hässlås kapell

FRILUFTSKONFIRMATION

Fira friluftskonfirmationsmessa på Morups IP. Konfirmation av upplevelsekonfirmanderna. Theodor Helleberg, Marcus Gillsjö m fl.

Lör 10 maj kl 14 Morups idrottsplats

MUSIKALGUDSTJÄNST. Ta med familjen till kyrkan! Barn ur musik- och teatergruppen, utdelning av biblar till församlingens 4- och 9-åringar samt doplöv till döpta under 2024. Kyrkkaffe.

Sön 18 maj kl 10 i Morups kyrka

FÖDD 2011? Det är snart dags för konfirmation av årets konfirmandgrupper. Vill du bli konfirmand

nästa år? Skanna QR-koden för att veta mer om vad konfirmationstiden innebär.

KYRKOVAL. Svenska kyrkan är demokratiskt uppbyggd och beroende av människors engagemang. Påverka kyrkans framtid genom att rösta eller ställa upp som kandidat. Läs mer: svenskakyrkan.se/kyrkoval

Fira gudstjänst!

Morups kyrka

- Gudstjänst, söndag kl 10
- Morgonbön, onsdag kl 9

Vinbergs kyrka

- Regnbågsmässa, söndag 16 mars, 13 april och 11 maj kl 18
- Söndagsrogudstjänst, söndag 30 mars, 27 april och 25 maj kl 18
- Sinnesromässa, onsdag udda vecka kl 18

Ljungby kyrka

- Gudstjänst, söndag jämn vecka kl 10

Stafsinge kyrka

- Gudstjänst, söndag jämn vecka kl 14
- Vardagsrogudstjänst, onsdag jämn vecka kl 18

Hässlås kapell

- Gudstjänst, söndag 6 april kl 14, onsdag 16 april kl 18 och måndag 21 april kl 14.

Fira påsken i kyrkan

Alla påskens gudstjänster hittar du på våra hemsidor.

Morup

Staffsinge

Vinberg-Ljungby

Delad sorg blir lättare att bära

– Nu är mormor i himlen. Hon är vår ängel. För Josefine Bengtssons femåriga son kom orden enkelt och blev en tröst mitt i sorgen.

FÖR NÅGRA månader sedan möttes prästen Martina Valterius och Josefine Bengtsson inför Josefines mamma Bodils begravning. Nu möts de igen i ett samtal om sorg. De tar en promenad i skymningen och funderar tillsammans. Josefine tycker att det är tyngre nu, när alla andra återgår till sina vanliga liv.

– Det är inget konstigt, men nu märks tomrummet efter mamma så tydligt. Min sorg blir inte mindre för att tiden går. Snarare tvärtom.

Josefines mamma var en omtänksam person som gjorde att allting fungerade. Det märks verkligen att hon är borta, berättar Josefine.

Familjen visste att hon hade cancer, men det blev ändå en chock när hon gick bort.

– Hon var en överlevare, min mamma, en katt med nio liv. Hon hade klarat så mycket att jag hade nästan inbillat mig att hon var odödlig. På slutet gick allt så snabbt.

DEN SISTA TIDEN

Hela familjen hade samlats för att fira Josefines pappas 75-års-dag, och för ovanlighetens skull var inget av de sex barnbarnen sjuka. Alla var på plats. Mamma Bodil var trött, men satt med och åt tårta på altanen.

Hon klappade i händerna och sjöng som alla de andra. Under eftermiddagen blev hon tröttare, vilade mest men vaknade till ibland och försäkrade sig om att alla var kvar, hade fått smörgåstårta och mådde bra.

– Hon brydde sig alltid om oss allihop, hon var den mest kärleksfulla människa du kan tänka dig.

Josefine pausar och torkar en tår. Senare på kvällen fick hennes mamma svåra smärtor, och distriktsjuksköterskan kom med smärtlindring, då en palliativ vårdplan hade gjorts upp samma vecka. Josefine jobbar som undersköterska och har varit med förut, men förklarar att i den stunden förträngde hon det hon egentligen visste.

Hon bäddade till sig själv på golvet bredvid sin mamma, lyckades somna men vaknade av en harkling.

– Jag tog mammas händer och sade att vi älskade henne.

– Jag tog mammas händer och sade att vi älskade henne. Vi älskar dig och du är den finaste i världen, sade jag. Då var det som att något brast, och hon lämnade detta jordeliv.

När Josefine förlorade sin mamma blev prästen Martina ett viktigt stöd i sorgen.

– Det är en ynnest att få ta del av en människas liv på det sätt man får i samband med en begravning, säger Martina.

INGA FÄRDIGA SVAR

I en förtryckt almanacka tidigare under dagen hade Josefine hittat citatet "Jag är inte rädd för att dö, men jag vill inte vara där när det händer". Hon tänkte inte så mycket på det då, men när hennes mamma hade tagit sitt sista andetag kändes det som att dödens stund hade varit precis så.

– Mamma var inte riktigt där. Det var som att hon redan hade lämnat kroppen och var någon annanstans. Det finns så många frågor man vill ha svar på nu, men det finns antagligen inga svar.

Inte heller Martina har några svar att ge. Kyrkans roll är inte att ge färdiga svar, säger hon, men kanske

tröst och hopp i sorgens tid. De flesta anhöriga hon möter inför begravningar är människor hon inte känner sedan tidigare, och så var det också med Josefine och hennes familj.

– Det är en ynnest att få ta del av en människas liv på det sättet. När någon berättar om en älskad som gått bort är det en gåva som jag gör mitt bästa för att förvalta. Alla möten är speciella, för alla människor är olika. Det viktigaste för mig är att lyssna, och att ha mod att vara kvar fast det är svårt. Det går inte att trösta bort sorg.

Josefine, hennes syster och deras far träffade Martina för att prata inför begravningen efter en gudstjänst på Heliga Mikael's dag. De visste inte i förväg att temat för gudstjänsten var just änglar, men det blev nästan som ett tecken efter vad den femåriga sonen sagt.

– Det var som att det var meningen. När mamma hade lämnat oss och pappa, jag och syrran skulle planera begravningen kom jag ihåg att jag hade sett Martina på jobbet, och pappa tyckte också att hon verkade bra. Då upptäckte vi att mamma följde ett konto på

” Det går inte att trösta bort sorg.

Instagram som heter "Hoppets änglar". Hon hade tryckt gilla på många bilder, det var hoppfulla citat och sånt.

Det visade sig att upphovspersonen till Hoppets änglar var Martina, som ritar och skriver i sociala medier utanför sin prästroll.

– Jag försöker sprida hopp genom både ord och bilder. Det känns fint att veta att Bodil hade hittat mig där.

VACKER BEGRAVNING

För Josefine och hennes familj blev mötet med kyrkan inför begravningen väldigt fint. Samtalet efter gudstjänsten på Helige Mikael's dag fick ta den tid det tog, och de hade inte kunnat tänka sig ett bättre bemötande, berättar Josefine.

– Det enda jag oroade mig för efteråt var om vi hade hunnit berätta tillräckligt om mamma, jag ville att Martina skulle förstå vilken underbar person hon var.

När Martina samlar ihop de berättelser hon fått från en människas liv för att sammanfatta dem i en begravningsgudstjänst försöker hon både hålla samman, bredda och öppna.

– Jag är medveten om att den bild jag har fått är de anhörigas bild, och att det kommer att sitta fler i rummet. Alla som är där känner Bodil på olika sätt. Då är det viktigt att prata tillräckligt specifikt för att

familjen ska känna igen sig, men tillräckligt öppet så att alla som är närvarande får plats.

Det låter som ett konststycke, men Martina har några saker hon alltid försöker få med. Hon brukar fråga de anhöriga om tre ord som beskriver den som gått bort, och så väver hon in de orden när hon talar. Hon har också en tydlig förebild när det gäller att bemöta människor i svåra situationer: Jesus.

– Han mötte människor i ögonhöjd, han ryggade inte tillbaka eller undvek det svåra. Han skulle aldrig vända bort blicken från någon som var psykiskt sjuk, hade problem med alkohol eller var ensam.

Han bestämde inte heller

vad någon annan behövde, han frågade i stället ofta

"Vad kan jag göra för dig?" Så försöker jag också göra. Även om jag inte pratar om Jesus i varje möte är det ändå han som är min förebild i den situationen. Sitta bredvid, ha mod att stanna kvar, våga se i ögonen med en blick som säger till dig att du är välkommen, du är sedd, du är älskad. Det är det viktigaste.

Samtalet pausar lite. Josefine är den som tar till orda först.

– Det är ju samma saker som vi behöver i samhället i

stort. Att inte döma varandra och att visa omsorg. Så gjorde alltid mamma.

NÅGON ATT PRATA MED

Josefine och Martina enas om att sorg och saknad inte försvinner, men att det tröstar att ha någon att prata med. Josefine beskriver att även om hon inte räknar sig som troende kan kyrkan vara en plats där det går fint att bara vara och att hämta kraft. Martina berättar att kyrkan har Leva vidare-grupper för anhöriga som har förlorat någon. Det går också bra att ta kontakt för den som behöver någon att prata med. Det är vanligt att många bekanta sluter upp

i början vid en sorg och att färre fortsätter höra av sig när det gått ett halvår, precis som Josefine förklarade i början av promenaden. Då är det lätt att känna sig ensam.

Somliga ord är svåra att hitta i sorg, medan andra kommer lätt. På frågan om vilka tre ord Josefine vill välja för att beskriva sin mamma finns ingen tvekan: kärleksfull, omtänksam och godhet. Det låter som passande egenskaper för en ängel. Kanske är det femåringen som har rätt ändå.

TEXT: MALIN AGHED
FOTO: JOHN ELIASSON

Korsord!

Ta en paus och lös ett korsord! Mejla orden i de färgade fälten till martina.vallerius@svenskakyrkan.se senast 15 april. Bland svaren dras en vinnare som publiceras i nästa nummer. Lycka till!

				SKINA IGENOM	↙	ARBETA- DE HÄRT	↙	HÖRS FRÅN STUCKEN GRIS	KAN DU FÅ GENOM DIN FÖRSAMLING		
				TUSEN I ROM	→	SOM ETT TROLL	↘	GAMMAT NÄRINGS- VÄTSKA		GE JÄRNET	
				LJUS- BRYTARE							
				PENNDEL		BENGAL PÅS					
				STRECK- KOD				BLOM- ATTIRALJ TILLTAL		EFTER SO LIDA BRIST PÅ	
↙	RÖRA IHOP	BINDE- MEDEL	↙	JÖH 11:25 JAG ÄR UPPSTÄN- DELSEN OCH	LJUSDEL	STEN	BLUNDER		GER PANT		
↘			→					POPULUS TREMULA			
↘				STRÄV- SAMHET	ÄLDRE GEMEN- SKAP		SINKA- BIRUM				
LÅNGT STEG	→			HUND- NAMN TILLSTÅ				HÅRD FRUKT			
SLUT- ORD		BERGS- LAND NOG PÅ ODE O					URBAN MILJÖ		TJUSIG DANS		
TYSK- LAND ANHÄNG- ARE			OOLONG HÖG- DRAGEN		SOM SIFFRAN MEN KORT	EN SÄDAN RULLAR UNDAN STENEN I MATT 28:2	↓	RAMAR IN	VILL NOG MAT- GLAD	DOMÄN	
↙			SKÄLLED BIFALL			↓	KAN VARA VIT VARA DÖPT TILL				
EN OVANFÖR ALTARET I VINBERGS KYRKA	→										
ELÄN- DIGA	GOJAN RADIUM				LER- VÄLLING SOM BEKANT					NÄS- PLÅGA	
↙				HÖRS FRÅN NEGATIV RYSS				KOMMER TILL- BAKA			
BANKO- MAT				RYMMER MÅNGA				INGEN NÄR DET GÅR I ETT			

KORSORDSMÅKARE: HANNA FREDHOLM

BOKSAMTAL. Tre träffar, tre böcker – delta vid alla eller enstaka tillfällen. I mars läser och pratar vi om Vegetarianen av Han Kang. Frågor? Maria Nilsson, 0724-65 33 28.
Tors 27 mars kl 10
Stafsinge församlingshem

KOMPOSTERING UNDER KÖKS-BÄNKEN. Hör Charlotta Sairio om Bokashi – ett enkelt sätt att göra egen jord. Anmäl 26/3: 0346-372 60. Samarr. Uppsticklingarna.
Tis 1 april kl 18
Vinbergs församlingshem

JAGAR NYA KÖRKOMPISAR
"Vi gillar både att jaga och att sjunga. Efter en övning med Morups kyrkokör känner man sig som en lärka i skyn". Frågor: Kalle 0768-29 40 40, Håkan 0761-92 69 32.
Tors kl 19 i Morups prästgård

Öppet café och gemenskap

För dig som är dagledig och har en stund över. Kaffe, goda samtal och ibland lotterier eller något program, se hemsidan. Ingen anmälan.

ÖPPET CAFÉ

Tis jämna veckor kl 14 i Vinbergs församlingshem

ÖPPET CAFÉ

Tors kl 14 i Skogstorps församlingsgård, Violvägen 8

GEMENSKAPSTRÄFFAR

Ons jämna veckor kl 14 i Morups prästgård

PROMENADGRUPP

Motionera och umgås, med eller utan hund. Ingen anmälan.

Ons kl 10 i Vinbergs församlingshem. Sista ons i månaden kl 10.30 i Stafsinge kyrka

ÖPPEN FÖRSKOLA

Lek, pyssel, sång och fika för barn 0-6 år med vuxen.

Samling kl 09.45.
Mån kl 9.30-11.30
Vinbergs församlingshem

TACOGUDSTJÄNST MED QUIZ

Gudstjänst och smarrig tacobuffé. Avslut med quiz i församlingshemmet. Anmälan: emelie.bengtsson@svenskakyrkan.se

Tors 15 maj kl 17-19
Vinbergs kyrka

Prästen vände oss ryggen

VARFÖR SÅG du oss inte i ögonen? Frågan kom i ett samtal med en familj som varit på gudstjänst där jag hade läst tacksägelse över en anhörig som dött ifrån dem. De hade fått höra den älskades namn, antal år och dagar som deras kära fått leva här på jorden, de hade fått vara med om ljusständning och bön för den döde och de hade hört kyrkklockorna ringa. Tacksägelsen är en del av förbönen i gudstjänsten, alltså kyrkans bön för världen, samhället och församlingen, för enskilda människor, för döpta, vigda, avlidna och anhöriga

Under förbönen står prästen vänd med ryggen mot de anhöriga och under samtalet förstod jag något som jag inte reflekterat över tidigare: prästens sätt att vända sig bort kan upplevas som avståndstagande. Det upplevdes frånvänt och opersonligt, som att jag inte vågade se de anhöriga i ögonen. Som att jag ryggade för mötet med döden eller de anhöriga. För mig blev det en ögonöppnare.

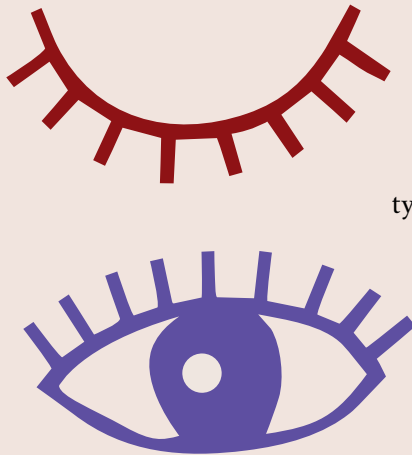
Varför gör då jag och andra präster såhär,

varför vänder vi oss fram och tillbaka under gudstjänsten? Jo, för att när vi vänder oss med ord riktade till Gud, som representanter för församlingen, då står vi mot altaret som anger "riktningen mot Gud". Vid bön, lovsång och psalmsång är det vår uppgift att förmedla församlingens ord till Gud.

När vi istället talar ord som riktar sig till församlingen från Gud, då fungerar vi som talespersoner för Gud, som förmedlare av Guds ord. Så vid textläsning och predikan kommer orden från Gud församlingen till del genom oss präster, och därför står vi då vända mot församlingen.

Krångligt och onödigt kan tyckas, men det är ett sätt att visa på ordens riktning. Att jag som präst har i uppgift att förmedla kommunikationen mellan Gud och dig som deltar i gudstjänsten.

MARTINA VALLERIUS, PRÄST

Serien *Kyrkiska på svenska* förklarar med lite enklare ord sånt som vi säger och gör i kyrkan. Har du något du funderar över? Hör av dig till Martina, 0724-65 33 23.